

ДЕЯКІ ФАКТИ З ІСТОРІЇ СУРДОПЕДАГОГІКИ

На початку ХХ ст. російська система освіти, складовою якої була й Україна, мала як державні, так і приватні заклади. Невід'ємною складовою системи освіти та виховання були школи для дітей з фізичними вадами. В той час були відкриті спеціальні заклади в Чернігові, Лохвиці, Олександрівську, Одесі, Сімферополі, Чернівцях та Ужгороді. Серед них була школа-притулок для глухонімих дітей у Києві, створена в 1900 р. за підтримки Опікунства Государині імператриці Марії Федорівни про глухонімих.

Впродовж століття школа є джерелом освіти для дітей з вадами слуху. Педагогічні колективи усіх поколінь вели наполегливі пошуки трансформування змісту й методів навчання для досягнення високих результатів роботи. Першою вчителькою у Київській школі для глухих дітей була молода, віддана своїй справі дівчина Ніна Костянтинівна Патканова, яка закінчила спеціальні педагогічні курси при Петербурзькому училищі і здійснювала платне навчання (діти із найбільш бідних родин користувалися у школі певними пільгами). Вона вважалася кращою серед слухачів курсів і як видатний діяч в організації навчання глухонімих дітей була нагороджена Знаком Опікунства І ступеня. Саме Ніна Костянтинівна заклала у фундамент школи ідеї творчого підходу до педагогічної справи. Своєю сподвижницькою педагогічною діяльністю вона прагнула утвердити право глухої дитини на існування нарівні з чуучою. Гуманістичні ідеї на захист глухої дитини, висунуті Н.К. Паткановою на початку ХХ ст. нині співзвучні з Декларацією прав дитини. Водночас у 1902 р. Київський відділ опіки глухих відкрив при школі спеціальний приватний дитячий садок, яким керувала Ніна Костянтинівна. Основним завданням дитячого садка, що був невід'ємною частиною Київської школи-притулку для глухонімих дітей, була підготовка малолітніх глухонімих дітей до навчання мови.

З 1902 р. на базі школи для глухих дітей почала функціонувати приватна школа для глухих дітей, яку заснувала Н.К.Патканова за зразком приватного дитячого садка для глухих. Навчання в школі здійснювалося за допомогою усної звукової мови з обов'язковим використанням залишків слуху й читання з вуст. Так, у процесі практичної роботи сформувався акустичний метод. Ніна Костянтинівна Патканова була

прихильником раннього навчання глухонімих мови, пропагандистом дошкільного та молодшого шкільного виховання глухих.

Серед інших навчальних закладів для глухих дітей, був один і специфічний, відкритий Олександрівським хутором для глухих дітей, який поєднував навчальну частину з лікуванням дітей. Саме для зміцнення здоров'я 29 червня в 1907 р. за сприяння Опікунства Государині імператриці Марії Федорівни про глухонімих була відкрита школа-санаторій для глухонімих у м. Євпаторії. Згодом школу називали «Царською дачою». Містилася вона на березі моря. Це був перший санаторно-

Уникальный курорт, древняя Евпатория - город, которому две с половиной тысячи лет, и молодая наука с ее новейшими методами лечения и реабилитации.

Сто лет назад началась история санатория "Приморье", когда в 1907 году была открыта школа-санаторий для глухонемых подростков попечительства Государыни императрицы Марии Федоровны, как здравницы, спроектированной и построенной именно для лечения и отдыха детей с родителями.

Утопающий в зелени санаторий "Приморье", по праву считающийся одним из лучших среди сотни здравниц Евпатории, располагается у самого моря, круглые сутки купается в чистом ионизированном, насыщенном йодом и морскими солями воздухе.

курортний лікувальний комплекс для дітей, а також один із найкращих санаторіїв м.Євпаторії. Діти з фізичними вадами не лише отримували лікувальні процедури, а й відвідували уроки. Важливим було те, що навчальний процес під час лікування не переривався. Навчання здійснювалося в правому крилі школи-санаторію, а в лівому

був лікувальний комплекс. Цей санаторій і зараз є одним із найкращих оздоровчих центрів і має вікову історію, де у його старій будівлі лікувалися глухі діти. У різні часи тут відпочивало багато відомих людей, а в 1928 р. лікувався В.Маяковський. Ось як він писав про цей санаторій:

«Очень жаль мне тех, которые не бывали в Евпатории!»

Таким чином, на початку ХХ ст. школа-притулок для глухих дітей була під опікою Государині імператриці Марії Федорівни, яка дбала не лише про навчально-виховний процес але й про оздоровчий для їх фізичного існування.

Отже, школа-притулок мала великі можливості як і на оздоровчому центрі так і в навчально-виховному розвитку. Нині це спеціальна загальноосвітня школа-інтернат №6 для глухих дітей має вікову історію, якій не забаром виповниться сто дев'ять років. Заслуга педколективу школи є підготовка низки підручників для шкіл глухих, за якими працювали всі спецшколи України.

В 1965 році на кошти УП УТОГу та міста збудований сучасний будинок школи. Впродовж багатьох десятиріч школа є базовою для НДІ педагогіки, НДІ дефектології України, Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова.